

III klasės muzikos vadovėlio „MANO MUZIKA“

su kompaktine plokštele

RECENZIJA

Recenzuoti pateiktas autoriaus **Eirimo Veličkos** muzikos vadovėlio rankraštis „**MANO MUZIKA**“ trečiai klasei su kompaktine plokštele, Kaunas: Šviesa, (103 puslapiai)

Vadovėlio turinio vertinimas:

Muzikos vadovėlis „**MANO MUZIKA**“ skirtas pradinio muzikos ugdymo trečiai klasei. Analizuojant vadovėlio „**MANO MUZIKA**“ medžiagos turinį reikia pripažinti, kad vadovėlis ne visiškai atitiks Bendrosiose programose numatytus ir apibrėžtus ugdomus gebėjimus mokiniams - vien etnokultūrinės krypties nepakanką, kad mokiniai visapusiškai pažintų muziką, nes reikėtų galvoti apie jų pasiruošimą mokytis vyresnėse klasėse, kuriose nebepakanka keturių, šešių kompozitorių kūrybos pristatymo. Autorius ir dabar galėtų papildyti šį vadovėlį dar keliais svarbiais štrichais.

Kitas labai svarbus aspektas - tai menkoka šio vadovėlio filosofinis, didaktinis metodologinis pagrindas, autorius anotacijoje pažymi, kad trečiokas gali atlikti ir suvokti gilesnio bei sudėtingesnio meninio lygio medžiagą, bet nepastebima vadovėlyje šio momento, netgi keli dainų tekstai galėtų būti paprastesni. Vadovėlyje ryškus ugdymo esmės atitrūkimas nuo bendrųjų muzikos ugdymo standartų, nors ir yra gana aiškūs tikslai, kurie skirti būtent pasaulėžiūros, pasaulėjautos, tautos papročių bei dvasinių vertybių formavimui. Vadovėlyje pateiktos medžiagos nepakanka, kad būtų galima informuoti jaunosius muzikus apie visumą, todėl šis darbas lieka muzikos mokytojams, dirbantiems aukštesnėse klasėse.

Kiek monotoniškas vadovėlio turinys gali nukreipti tik į folkloristikos ir tautinės paprotinės muzikos pažinimo sritį, tačiau žinant, kad šiuo metu yra rengiama ir „Etninės kultūros plėtros švietimo įstaigose strategija“, tai šiek tiek amortizuoja mano išsakytus pastebėjimus ir abejones.

Pirma, ko norėtųsi autoriaus paprašyti, tai sutvarkyti vadovėlio struktūrą, kitaip tariant, paieškoti tvarkingesnio ir aiškesnio turinio išdėstymo - jis turi būti aiškus, bet ne margas ir išmėtytas.

Vadovėlis struktūriškai pagal pasirinktas tradicines šventes, siejamas su metų ciklu, rengiamas aiškiai, suprantamai, estetiškai ir tiktų mokiniams mokytis, ugdytis gebėjimus, išmokti bei suprasti medžiagą, kuri įvairiais būdais informatyviai perteikiama prasminiu turinio aspektu, tačiau turinio monotemiškumas yra akivaizdus. Kadangi medžiaga siejama su lietuvių kalendorinių švenčių ciklu, autorius, žinoma, meistriškai pasirenka ir pasaulietinės muzikos kūrėjus - A. Vivaldį, P. Čaikovskį ir kitus, taigi laikotarpis meistriškai perteikiamas lietuvių švenčių ciklo pagrindu.

Dėl šiame vadovėlyje naudojamų nuotraukų, iliustracijų reiktų autoriui pagalvoti, galbūt dar įmanoma ką pajavairinti, kadangi mokiniui tai svarbu ir veikia motyvaciją (pavyzdžiui, nuotrauka galėtų būti didesnio formato, jeigu nuotrauka naudojama ne iš savo archyvo, nebūtina ant jos palikti žymę, kad paimta iš kitų šaltinių, o vadovėlio pabaigoje tai nurodyti atskirame skyriuje).

Teigiamai imponuoja tai, kad autorius nesistengia perkrauti mokinių teorinėmis muzikos kalbos užduotimis (notacija, intervalika, (intervalai siejami su dainos melodija) ir kita medžiaga). Atvirkščiai - vadovėlyje visgi daugiau praktinių užduočių.

Kaip minėta, keleto kompozitorių pasirinkta muzika aiškiai susieta su vadovėlio tematine struktūra, todėl muzikos klausymui kūrinių pakanka, kad mokiniai suprastų muzikos įvairovę bei skirtingumą nuo mūsų tautos etnomuzikos ir muzikinio garso savybių išskirtinumo.

Nepaisant to, kad galbūt kai kur sureikšminu autoriaus rengiamo vadovėlio turinio struktūrą, visgi turiu pasidžiaugti, kad rūpinimasis mūsų tradicijų perteikimu jaunajai kartai, yra savalaikis, nuoširdus ir ilgalaikio mąstymo apie tautos papročių išlikimą pagrindas. Vadovėlyje teikiamos užduotys orientuoja būtent į aktyvų muzikos mokymosi procesą, skatina mokinius jausti, formuoti savitą požiūrį į muziką.

Vadovėlio komplektui priklausantis muzikos klausymuisi ir mokymuisi dainuoti CD įrašas atitinka ir dera su vadovėlyje pateikta medžiaga, struktūriškai tvarkingai sudėliotas. Dauguma kūrybos, muzikavimo ir muzikos klausymosi užduočių formuluojamos patraukliai, skatina smalsumą ir norą mokytis. Autorius daug vietos palieka ir mokytojo kūrybiškumui atsiskleisti: jeigu mokytojas - kūrybiška asmenybė, gebės interpretuoti vadovėlyje pateiktą medžiagą, tuomet prisidės prie mokinių mokymosi motyvacijos stiprinimo.

Vadovėlis dalinai atitinka Bendrosiose programose keliamus ugdymo tikslus ir laukiamus rezultatus, yra orientuotas į tautos tradicijų tęstinumą ir yra reikšmingas darbas šių dienų tautos identiteto problemoms nagrinėti.

Recenzuojamas vadovėlis tinkamas ir rekomenduotinas ugdymo procesui organizuoti mokyklose.

Išvada: Pateiktas vertinti vadovėlis atitinka mokyklų aprūpinimo bendrojo lavinimo dalykų vadovėliais ir mokymo priemonėmis tvarkos aprašo (Žin., 2009 Nr. 61–2450) 5 punkte nurodytus reikalavimus. Vadovėlio turinys struktūriškai sudarytas etnokultūros paveldo pagrindu ir tinka mokytis mokyklose vykstančiose muzikos pamokose. Svarbu tik tai, kad mokytojai kūrybiškai organizuotų mokymą ir optimistiškai žvelgtų į ateitį, kad jaunieji tautos „muzikaliai“ suprastų ir išmoktų šią medžiagą.

Socialinių mokslų magistras, muzikos vyr. mokytojas

Ramūnas Mikalauskas

Kopija tikra
Administracijos sekretorė

Rita Zakarauskienė
20.11.2011.